

BLAISMORE, ALTA, CAN.

Blaismoren uutisia on harvoin näkynyt Toverittareissa, syystä, että täällä on niin vähän suomalaisia.

Yhteispyynnöistä niinollen ei ole paljon mitään kertomista.

Ollis kyllä ollut kertomista yleispiirteisemmin hiihenkalvajien lakosta, mutta en aikoinaan ehtinyt siitä kirjoittamaan. Täällä oli kaksi luokkaa koko järkästä toisinaan vastassa. Tälläkertaa hävisi työläiset kokolaila pahasti, juuri siksi kun työväen suuri enemmistö ei tunne vielä luokansa voimakkuutta. Nyt sitä ollaan taas pakotettu kuulumaan United Workers of America järjestykseen, johon komppania pakotti miehet yhtymään. Mutta luulen, että ei niiden miesten mielet ole vähääkään muuttuneet suosiollisemmiksi tuota vanhoillisista vanhoillisinta järjettä kohtaan. Meillä on kyllä täällä tuoreessa muistossa, miten meitä on lakkoaikoina kohdeltu siltä taholta.

Uskon, että nykyinen pakotus vain kiihdyttää entisten O. B. U. miesten mieltä, että sopivan ajan tullen se mielipide ottaa oikeutensa. Sanotaan, että ei se kolra oravia hauku. Joka väkisin metsään vieään. Elvät näy miehet perustavan mennä edes vanhan union kokouksiin.

Olosuhteet täällä on, niinkuin joka paikassa muuallakin nykyään, sieltä tammattomat. Saa siinä isoperheiset senttinsä mitata, kun jo säkki perunoina maksaa \$3.45 ja muut ruokaaineet sitä mukaa. Mitä lopulta syövät työläiset, kun pääruoka perunat ovat niin arvossa. Onhan nyt hyvät palkat, sanotaan. Mutta mitä se palkan suuruus auttaa, kun elinkestannukset nousevat sitä mukaa. Ajattelen, että niin taitaakin olla parempi. Kun olot oikein kiristyyvät, että työläisistä usko tämän hyvyyteen katoaa, ja työväen piireissä laajempaa liikettä alkaa syntyään, niin nekin heräävät, jotka vielä kirkon helmassa univat.

On kesäkuun alku, mutta kesästä ei ole paljon tietoa. Täällä on jokainen "mainari farmari" hääräillyt kasvimaallaan. On kylvetty täyteen kaikki takapihat, jotka ovat ainoina peltoilkkuna. Hyvin näyttää epätoivoiselta sato, kun touko- ja kesäkuun alkupäivinä vielä sataa lunta. Näyttää, että luontokin tahtoi opettaa, että pysyköön mainari "pikasaan" ja farmari myös palkallaan, ettei sovi tunkaa toinen toisensa alolle, ja pilata kaikkien yleistä asemaa. Lämmintä kesää edes muualla maailmalla, toivoo — M. N.

VAN ETEN, N. Y.

Tahtaaapa olla ensikerta, kun tämän paikan nimeä mainitaan Toverittaren palstoilla. Vain kun nyt on meitä suomensukuisia eksynyt tännekin surkeankuuluisan taantumuksellisen New Yorkin valtion etelänurkkaan, niin olemme myöskin perustaneet tänne s. s. osaston, joka viime kokouksessaan valitsi allekirjoittaneen Toverittarelle kirjeenvaihtajaksi. Koltan myöskin täyttää tehtäväni, vaikka suuria eivät ole kuuluiset näin maaseudulta.

Toimitaan sitä kyllä täälläkin mutakin, ei vaan kylvöpellolla. Osasto tänne perustettiin jo syksyllä, vain ankan talven ja pitkien välitkojen vuoksi emme ole pajokkaan saaneet alkaen. Vain nyt kesän tullen on sentään jotain toimittu. Ensimmäinen ja vaikein tehtävä edessämme on oman huoneen laitto. Onkin jo komitea valittu ottamaan selkoa saatavissa olevista huoneista Van Etten ja Spenserin kauppaloista, jotka ovat suomalaisten liikekeskukset.

Surullinen rautatieonnettomuus tapahtui tämän kauppalan länsipuolella (noin ¼ mailia). Hautain kukitus päivää vasten yöllä, kun Buffalosta tuleva pikajuna No. 6 syöksyi pois kiskoilta kiltäessänsä 70 mailin nopeudella. Siinä sai silmänräpäyk-

sessä surmansa lämmittäjä ja ajuri. Osa matkustajista myöskin loukkaantui kuolettavasti. En tiedä lukua, vaan arvelen, että ei siinä voinut säästyä monta aivan vammoita, sillä niin kamalasti oli vaunut sulloutuneet ratapenkereeltä alas. Veturi sittenkin oli kauhea katsella, kun se oli kaivanut itsensä aivan maan sisään kyljelleen. Joten ne onnettomat uhrit joutuvat elävältä haudatuiksi. Kesti useita tunteja, ennenkuin he saatiin pois maan, kolin ja veturin sirpaleiden seasta. Tässäkin oli taas yksi vertahtava isää Lehigh Valley rautatieyhtiön historiaan. Nykyään näyttävät tämänlaiset tapahtumat tulevan aivan päiväjärjestykseen. Eikä se ole ihmeekään, sillä veturien ja vaunujen korjuupajat ovat nyt lakossa ja koitetaan skääppi-voimalla saada niin vastuunalaiset työt kun yleensä on rautatiellä tehtyä. Ei makseta kunnollisia palkkoja kokeneille miehille. Matkustamienkin on nykyään uhkapeliä.

Suuremmissa Juhannusjuhlat päätettiin osasto hommata 24 p. kesäik. alkua kello 10 a. m. Van Etten kauppalan laidassa sijaitsevaan puistoon, eli sateen sattuessa kaupungin talolle. Tapani ei ole edeltäpäin tervokkuu, sanon vaan, että niistä varmasti tulee suurimmat mitä tämän ympäristön suomalaisten historiassa tähän mennessä on ollut. Siellä saa osansa sekä sielu, että ruumis. Kuulojeni mukaan pitäisi sinne tuleman puhujakin oikein ulkoa. Se olisikin toivottava, että saataisi täälläkin kerta kuulla muutakin, kun pappien pimityshymnejä.

Rauha Yliharju on muuttanut alaa, on nimittäin heittänyt opettajatoimensa kansakoulussa ja muuttanut pitämään emännyyttä Wiljo Wentälän talolle. Mitäs muuta kun lykkyä vanan työ uudella alalla.

Tervehdän kaikkia Toverittaren lukijoita ja avustajia, mutta erittäinkin uudelle toimittajalle toivon pitkää ikää Toverittaren päinän

Aina P.....Ko.

SOUTH RANGE, MICH.

Elossa sitä ollaan täälläkin, vaikka ei Toverittareissa ole pitkäään aikaan ollut mitään toiminnastamme. Kun meidän osastomme emäntäväki on niin ujoja, että eivät omaan lehteensä anna mitään tietoa, niin minä koetan tämän vaihtelun lopettaa.

Toiminta on viime kuluneen talven aikana ollut tavallisen vilkasta. Sarja-iltamatkin ovat menneet ja olleet. Ensimmäinen järjestivät ilmatat akat ja pojat. Aikoivat nolata tyttöjä ja ukkoja, vaan siinä erehtyivät. Ukot ja tytöt pistivät kamppoihin ja voitto oli meidän.

Osastomme ensimmäiset kenttäjuhlat toimeenpannaan t.k. 13 p. kello 1 päivällä entisessä paikassa. Sateen sattuessa ollaan haalilla. Ohjelmaa tulee olemaan monipuolinen ja arvokas, sen takaa.

Kuolemakin vieraili keskuudessamme, vieden innokkaimman toimihenkilön, toveri Matti Korhosen. Hän toimi Kupari-alueen aluejärjestön sihteerinä ja muissa toimissa. — H. H.

Äitiko kihloissa

Miten kauan äiti taas viipyi. Tuskaallisina katselivat lapset tielle, josta äitiä odotettiin. Kuinka monen kerran polkaset olivatkaan jo nousseet ikkunasta tähyilemään äidin tuloa. Äitiä vain ei kuulunut.

Aamulla oli vielä melkein pimeä kun äiti oli lähtenyt työhön. Nyt täytyi äidin käydä työssä, kun isää ei enää ollut. Isä oli kuollut vankileirillä kuten tuhannet isät.

Mutta olipahan vielä äiti jäljellä. Lapset olivat kiintyneet äitiin vielä

lujemmin kuin isän aikana. Olihan äitikin nyt orpo aivan kuin pojatkin. Pienet veljekset tunsivat syvästi orvon osan ja surun. Siksi säällivät he jokaista orpoa ja ennen muita omaa äitiä. Kuinka suuri olikaan ollut lasten suru silloin, kun sekä isä että äiti olivat vangitut ja lapset joutuvat vieraiden ihmisten armoille. Näikä oli ollut alituinen, tuskaantuottava vieras. Ja ikävä niin halkea, että tuntui kuin olisivat pikku sydämet olleet halkeamaisillaan. Ja sitten oli tullut tieto, että isä oli jo kuollut näikkään..... Voi sitä ahdistusta minä tuo tieto tolkaan! — Kärsiköhän isäkin ennen kuolemaansa niin kovasti nälästä kuin pojat? Kärsiköhän äiti niin kovasti?

Lapset muistellivat elettyjä surullisia aikoja. Mutta nythän olivat ne ajat jo ohitse. Nyt oli äiti taas lasten kanssa yhdessä, vaikka äidin pitkin käydä työssä ruokaa hankkimassa.

Hellästi rakastivat lapset äitiä ja kaipaivat niin kovin.....

Mutta mistä johtui, että äiti viime aikoina jätti lapset niin pitkiksi ajojiksi yksikseen? Ennen oli äiti tullut työstä niin pian ja sitten koko illan puuhallut lastensa kanssa. Oli yhdessä tarinoitu, yhdessä luettu kirjot, yhdessä ommeltu rikkimenneet vaatteet jälleen ehkeiksi. Ja sitten vielä yhdessä leikitty. Äiti osasi monenlaisia leikkejä, joita voitiin vähänsäkin väessä leikkiä.

Siksi odottelivat lapset aina niin hartaasti äidin työstä paluuta. Äiti laitto työstä tultuaan hyvää ruokaa ja huonekin tuli niin lämpöiseksi. Tuhi lampussa paloi niin kirkkaasti. Tuntui välillä kuin isäkin eläisi vielä — niin kodikasta oli silloin kun äiti oli kotona. Pienet veljekset haaveilivat kotoisesta onnesta.

Mutta äiti vain viipyi. Turhaan olivat lapset kiirehtineet puiden ja veden tuomisessa, turhaan yhä uudelleen ja uudelleen pyyhkineet pienimmätkin pölyhiukkaset huonekalusta. Äitiä ei vain kuulunut ihailemaan lastensa työn tuloksia kuin ennen.

Ollisikohan äidin viipymiseen vaikuttamassa se vieras mies, joka viime aikoina oli äitiä saatellut kotiin?

Joku oli sanonut lapsille: kohta pojat saavat uuden isän, äiti kai pian menee kihloihin.

Mitä se mahtanee merkitä? Volkos isä olla joku toinenkin kuin oma isä?

— Onkohan sellainen uusi isä yhtä hyvä kuin oma isä oli ollut?

— Mitähän se merkitsee, että äiti olisi kihloissa.....?

— Voivatko äidit olla kihloissa? Xideillähän on lapsia, sellaisia pieniä poikia tai tyttöjä, joille yksin kuuluu äidin elämä ja koko olemus. Sellaisetkin kihloihin menevät, jotka ovat vielä nuoria ja joilla ei ole ollut pieniä poikia eikä tyttöjä eikä isää....

Vo! Kyllä vaan on sellaisista vierasta miehistä kiusaa, jotka eivät ymmärrä, että äiti ei voi mennä kihloihin.....!

Polkaset aprikoivat. Kun äiti tulee kotiin, niin kysytäänkin äidiltä, voivatko äidit mennä kihloihin ja hankkia uutta isää. Naapurit narrasivat varmasti. Elhän isä voi olla uusi. Elvätkö pojat tahdo ketään vierasta miestä isän tilalle. Oma isä on isä, vaikka hän ei ole lasten luonakaan, näkyvästi. Ainahan lapset sittenkin tuntevat, että isä on lähellä niinkuin isä ei ollenkaan olisi kuollut.

Tänä iltana, kun äiti tulee, jutellaankin isästä. Se on niin hauskaa. Silloin aina tuntuu kuin isä olisi ihan mukana, äidin ja poikien luona.

Vihdoin saapuukin äiti. Riemuiten kiiruhtivat lapset äitiä vastaan. Onnellisina aletaan touhuta illallisen valmistuksessa. Lapset jo unohtivat koko jutun uudesta isästäkin.

Mutta sitten syödessä, kun lämpö-

sessä, kirkkaasti valaistussa huoneessa istutaan puoli-iltautuneena ja kun kaikki tuntuu taas niin armaisen kodikkaalta, muistavat lapset sen ahdistusta tuottaneen aslan.

— Nyt otetaan äidiltä selko!

— Äiti, voivatko äidit mennä kihloihin vieraitten miesten kanssa? Mitä?

Äiti hätkähti. Polkaset katse on äärimmäisen jännittyneet, tuskainen.

Molemmat lapset odottavat vastauksia kysymykseen, joka tuli äidille kuin kanunauksen laukaus.

Mitä kuvia kulkeekaan äidin sielun silmien edessä.....

Kuluu kotvanen.

Äiti oli tottunut selviämään yllättävimmistäkin tilanteista tyyneydellä, jota aina oli ihailtu. Ei ollut hän sävähdellyt valtiorkosolkeustuomarien kynnilläsi katseita eikä syyttäjien kuolemantuomion vaatimuksia, ei ilioin rivosulusten valkosottilaiden herjauksia. Monta kertaa hän oli elämänsänsä joutunut mitä järkyttävimpien tapausten kanssa vastakain, mutta koskaan ei ollut yksikään näistä niin hämmästyksellä tärisyttänyt hänen sielunsa sisimpiä säikeitä kuin nyt lapsensa kysymys, joka tuli kuin tuomion tiedustelu.

Äiti kokoa voimansa. Vastaus ei saanut viipyä. Mutta mitä vastata, miten selittää.....?

— Mitä tarkoitat polkaseti?

— Niin, joku sanoi, että äiti menee kihloihin ja että meille tänne kotiin: tulee uusi isä. Voiko isä olla uusi kun oma isä jo on meillä, vaikka hän onkin haudassa? Äiti, elhän isä voi olla uusi eikä vieras mies voi olla isä, elhän?

Lapsen peräkkäin lausumat kysymykset kuulostivat tuskaiselta ruokouksesta.

Äidin sydäntä kouristi.

Mitä oli ollut tapahtumassa?

Elämän oikeudet ja velvollisuudet vierivät kuin näkyinä äidin sielun silmien ohii.

Ketä tai mitä varten elämme täällä maailmassa? Omat yksilölliset, itsekkäät pyyteemme ja harrastuksemme ohjaavat tekojamme? Yksinkö kannamme tekojemme seuraukset? Löytävätkö lapsemmekin onnen, jonka olemme itse saavuttavinaamme? Toisten onnen uhraaminenko olisi meidän onnemme?

Ei, ei! Emme yksin eikä oma elämämme ole yksinomaan meidän. Pois siis haaveet, jotka kaikkien velvollisuutemme häivyttävät mieltämme. Ja leipä ei saa sielua sitoa!

Äitkö hankkisi vieraan miehen rinnallensa, lastensa suruksi? Huh! Siihen äidillä ei ole oikeutta.

Äiti suoristautui reippaasti. Tuntui kuin olisi raskas kivi vierähtänyt povelta. Kirkkain katsein kohtasi äiti lapsen katseen ja vakuuttava oli äänin kuten äidillä aina:

— Ei, lapseni, äidit eivät voi olla kihloissa. Eikä äiti tahdo ketään vierasta miestä meille kotiin. Elhän sellainen voi olla isä. Emme tahdo ketään vierasta miestä meille isäksi. Se on selvä!

Sanomaton autuus valaisi lasten kasvoja.

Kuinka raskaasti olikaan painanut tuo kysymys lasten pikku sydämiä. Mutta nyt oli äiti antanut sanansa, johon voitiin luottaa. Se häivytti tuskan.

Äiti oli sittenkin oma äiti kuin ennenkin. Se voidaan nyt selittää naapureille ja kaikille ihmisille.

Onnellisina valpuivat pienien päät tyyneille. Lapset rakastivat äitikkänsä enemmän kuin koskaan ennen.

A. N:nen.

NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.

3627—16th St.

Telefooni: Market 3958

SAN FRANCISCO